

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (десети състав)

22 ноември 2018 година *

„Преюдициално запитване — Регламент (ЕО) № 861/2007 — Европейска процедура за иски с малък материален интерес — Член 2, параграф 1 и член 3, параграф 1 — Приложно поле — Понятие „страни“ — Презгранични дела“

По дело C-627/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Okresný súd Dunajská Streda (Окръжен съд Дунайска Стреда, Словашка република) с акт от 18 септември 2017 г., постъпил в Съда на 8 ноември 2017 г., в рамките на производство по дело

ZSE Energia, a.s.

срещу

RG,

в присъствието на:

ZSE Energia CZ, s. r. o.,

СЪДЪТ (десети състав),

състоящ се от: F. Biltgen, председател на осми състав, изпълняващ функцията на председател на десети състав, E. Levits (докладчик) и M. Berger, съдии,

генерален адвокат: H. Saugmandsgaard Øe,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за словашкото правителство, от B. Ricziová, в качеството на представител,
- за португалското правителство, от M. J. Castello-Branco, L. Inez Fernandes и M. Figueiredo, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от M. Heller и A. Tokár, в качеството на представители,

* Език на производството: словашки.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 2, параграф 1 и член 3, параграф от Регламент (ЕО) № 861/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година за създаване на европейска процедура за иски с малък материален интерес (ОВ L 199, 2007 г., стр. 1), изменен с Регламент (ЕС) № 517/2013 на Съвета от 13 май 2013 г. (ОВ L 158, 2013 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Регламент № 861/2007“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между ZSE Energia, a.s. и RG по повод събиране на вземане, чиято главница е в размер на 423,74 EUR.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 861/2007

- 3 В съображение 7 от Регламент № 861/2007 се предвижда следното:
„[...] Пречките за постигането на бързо и нескъпо съдебно решение се [увелич]ават при презграничните дела. Поради това е необходимо да се установи европейска процедура за иски с малък материален интерес. Целта на тази процедура следва да е улесняване на достъпа до правосъдие. [...]“.
- 4 В съображение 8 от този регламент се уточнява следното:
„Европейската процедура за иски с малък материален интерес следва да опрости и ускори съдопроизводството при иски с малък материален интерес по презгранични дела, като същевременно намали разноските, като предложи незадължителен инструмент в допълнение към съществуващите възможности в законодателството на държавите членки, които остават незасегнати. [...]“.
- 5 Съображение 11 от посочения регламент гласи:
„За да се улесни образуването на европейската процедура за иски с малък материален интерес, ищецът следва да подаде искова молба, като попълни стандартен исков формуляр и го внесе в компетентния съд или правораздавателен орган. [...]“.
- 6 Член 1, параграф 1 от същия регламент гласи:
„Настоящият регламент създава европейска процедура за иски с малък материален интерес (наричана по-долу „европейска процедура за иски с малък материален интерес“), предназначена да опрости и ускори съдебните производства по иски с малък материален интерес по презгранични дела и да намали разноските. Европейската процедура за иски с малък материален интерес следва да бъде достъпна за страните в съдопроизводството като алтернатива на процедурите, предвидени от законодателството на държавите членки“.

7 В член 2, параграф 1 от Регламент № 861/2007 се предвижда следното:

„Настоящият регламент се прилага при презгранични граждански и търговски дела без оглед на естеството на съда или правораздавателния орган, когато стойността на иска не надвишава 2 000 EUR в момента, когато исковият формуляр е получен от компетентния съд или правораздавателен орган, с изключение на всички лихви, разноси и разходи по защитата. Той не се прилага, по-специално, по отношение на данъчни, митнически или административни дела или [...] към отговорността на държавата за действия и бездействия при упражняване на държавна власт (acta jure imperii)“.

8 Член 3 от този регламент гласи следното:

„1. За целите на настоящия регламент презгранично дело е дело, в което поне една от страните е с местоживеене или обичайно пребиваване в държава членка, различна от държавата членка на сезирания съд или правораздавателен орган.

[...]

3. Подходящият момент за определяне дали дадено дело е презгранично е датата, на която исковият формуляр е получен от компетентния съд или правораздавателен орган“.

9 В член 4, параграф 3 от посочения регламент се предвижда следното:

„Когато искът е извън обхвата на настоящия регламент, съдът или правораздавателният орган информира ищеца за това. Освен ако ищецът не оттегли иска, съдът или правораздавателният орган образува производство по иска според съответното процесуално право, приложимо в държавата членка, в която се провежда процедурата“.

10 Член 19 от този регламент гласи:

„При спазване на разпоредбите на настоящия регламент европейската процедура за искове с малък материален интерес се урежда от процесуалното право на държавата членка, в която се провежда процедурата“.

Словашкото право

11 Съгласно член 60 от Закон № 160/2015 (Граждански процесуален кодекс), в приложимата му редакция в спора в главното производство, „страни в производството“ са страната, завела делото, и ответната страна.

12 Според определението за встъпила страна, съдържащо се в член 81 от същия кодекс, това е лице, което участва в производството заедно с ищеца или с ответника и има правен интерес от изхода на производството.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

13 Дружеството ZSE Energia със седалище в Братислава (Словашка република) предявява пред запитващата юрисдикция иск за парично вземане в размер на 423,74 EUR, като тази сума не включва лихвите за забава, въз основа на европейската процедура за искове с малък материален интерес.

- 14 ZSE Energia предявява иска си пред запитващата юрисдикция чрез съдържащия се в приложение I към Регламент № 861/2007 формуляр А, където е посочено в качеството на ищец 1.
- 15 В този формуляр освен това в качеството на ищец 2 е посочено дружеството ZSE Energia CZ, s. r. o., установено в Чешката република. Във въпросния иск е отбелязано, че ZSE Energia CZ е сключило със ZSE Energia договор, по силата на който срещу комисионно възнаграждение ZSE Energia CZ управлява и събира някои вземания на ZSE Energia, включително това срещу RG с местоживееене във Войка над Дунайом (Словашка република).
- 16 В приложен към иска отделен документ ищец 2 декларира пред запитващата юрисдикция, че по силата на член 81 от Гражданския процесуален кодекс участва във воденото дело в качеството на встъпилата страна, тъй като има правен интерес от разрешаването на спора.
- 17 Чрез формуляр Б, съдържащ се в приложение II към Регламент № 861/2007, запитващата юрисдикция иска от ищец 1 и ищец 2 да поправят формуляр А. Тя обръща внимание, че въпросният иск съдържа данни за двама ищци, но във формуляра се посочва, че вземането трябва да се плати само на ищец 1. Тъй като приема, че ищец 2 не е същинската страна, завела делото, запитващата юрисдикция указва в иска да бъде посочен само ищец 1 или искът да бъде допълнен с данни, от които да е видно какво вземане ответникът трябва да плати на ищец 2.
- 18 В отговор на тези указания ZSE Energia предоставя на запитващата юрисдикция надлежно поправен формуляр А, в който в качеството на „ищец“ е посочено само това дружество, докато ZSE Energia CZ е отбелязано само в качеството на „встъпила страна“.
- 19 У запитващата юрисдикция тогава възникват съмнения дали разглежданото от нея дело е презгранично дело, попадащо в приложното поле на Регламент № 861/2007.
- 20 При това положение Okresný súd Dunajská Streda (Окръжен съд Дунайска Стреда, Словашка република) решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли понятието „една от страните“ в член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007 да се тълкува в смисъл, че включва и „встъпилата страна“, тоест участник в процедурата, който не е нито ищец (страна, завела делото), нито ответник (ответна страна), а се конституира в процедурата в подкрепа на ищеца (страната, завела делото) или на ответника (ответната страна)?

2) Ако „встъпилата страна“ не трябва да се счита за „страна“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007:

Попада ли процедурата между ищеца (страната, завела делото) и ответника (ответната страна), започната с формуляр А, [...] в приложното поле на Регламент № 861/2007 по смисъла на член 2, параграф 1 във връзка с член 3, параграф 1, ако ищецът и ответникът са с местоживееене в същата държава членка, в която е седалището на сезирания съд, и само „встъпилата страна“ е с местоживееене в друга държава членка?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 21 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007 трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „страни“ включва само страната, завела делото, и ответната страна в главното производство, или включва също „встъпила страна“, участваща в процедурата в подкрепа на едната или другата от страните в главното производство.
- 22 Най-напред трябва да се отбележи, че в член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007 не се дава определение на понятието „страни“, нито пък се прави препратка в това отношение към правото на държавите членки. При това положение в постоянната практика се приема, че както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа за равенство следва, че разпоредба от това право, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определяне на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Европейския съюз (вж. по-специално решение от 7 август 2018 г., Bichat и др., C-61/17, C-62/17 и C-72/17, EU:C:2018:653, т. 29 и цитираната съдебна практика).
- 23 Следователно понятието „страни“, съдържащо се в член 3, параграф 1 от посочения регламент, трябва да получи самостоятелно и еднакво тълкуване в правния ред на Съюза.
- 24 В това отношение трябва да се констатира, от една страна, че сама по себе си формулировката на член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007 не позволява да се твърди със сигурност, че понятието „страни“ не обхваща и понятието „встъпила страна“.
- 25 От друга страна, що се отнася до изразените съмнения от запитващата юрисдикция по повод тълкуването на понятието „страни“ поради евентуална непоследователност в текста на словашки език на Регламент № 861/2007, трябва да се припомни, че разпоредбите от правото на Съюза трябва да се тълкуват и прилагат по еднакъв начин с оглед на текстовете, изготвени на всички езици на Съюза. В случай на несъответствие между текстовете на дадена разпоредба от правото на Съюза на различните езици въпросната разпоредба трябва да се тълкува в зависимост от общата структура и целите на правната уредба, от която е част (решение от 1 март 2016 г., Alo и Osso, C-443/14 и C-444/14, EU:C:2016:127, т. 27).
- 26 Що се отнася до общата структура на Регламент № 861/2007, следва да се припомни, както прави запитващата юрисдикция, че в този регламент се предвиждат само правата и задълженията на страната, завела делото, и ответната страна в главното производство. Ето защо формуляри А и В, съдържащи се в приложения I и III към този регламент, трябва да се попълнят съответно от страната, завела делото, а именно „ищеца“, що се отнася до формуляр А, и от ответната страна, а именно „ответника“, що се отнася до формуляр В. Същевременно във формулярите освен рубриките, отредени с Регламент № 861/2007 за компетентния съд или правораздавателен орган, не е предвидена никаква друга рубрика за други лица, които евентуално участват в делото в главното производство.
- 27 Следователно, общата структура на Регламент № 861/2007 позволява да се направи изводът, че участие на встъпили страни по делата, за които се отнася този регламент, не е предвидено.
- 28 Тази преценка се потвърждава от самата цел на Регламент № 861/2007. Всъщност в съображения 7 и 8 и член 1 от него се подчертава, че европейската процедура, която е факултативна, има тройна цел. С нея се цели производствата по искове с малък материален интерес по

презгранични дела да станат по-прости и по-бързи, а разноските по тях да намалеят. Тази цел въпреки не може да се постигне, ако въведената процедура допуска участието на трето лице като например встъпила страна.

- 29 В този контекст трябва също така да се припомни, както правят словашкото правителство и Комисията в писмените си становища, че при приемането на Регламент (ЕС) 2015/2421 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 година за изменение на Регламент № 861/2007 (ОВ L 341, 2015 г., стр. 1) законодателят на Съюза е изразил желанието си да не разширява определението за презгранични дела въпреки направеното в този смисъл предложение от Комисията (COM(2013) 794 окончателен). Волята на законодателя на Съюза би се оказала пренебрегната, ако местоживеенето на встъпила страна в държава членка — различна от тази на страната, завела делото, и ответната страна — е достатъчно за разширяване на приложното поле на Регламент № 861/2007, като то обхване дело като разглежданото в главното производство.
- 30 С оглед на гореизложения анализ на първия въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007 трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „страни“ включва само страната, завела делото, и ответната страна в главното производство.

По втория въпрос

- 31 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 2, параграф 1 и член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007 трябва да се тълкуват в смисъл, че дело попада в приложното поле на този регламент, ако страната, завела делото, и ответната страна са с местоживеене в същата държава членка, в която е сезираният съд или правораздавателен орган.
- 32 В това отношение е достатъчно да се отбележи, че в член 2, параграф 1 от Регламент № 861/2007 приложното поле на последния изрично се ограничава до презграничните дела. В член 3, параграф 1 от посочения регламент — съгласно тълкуването на тази разпоредба от Съда в точка 30 от настоящото решение — презграничното дело е определено като дело, в което страната, завела делото, и/или ответната страна е с местоживеене или обичайно пребиваване в държава членка, различна от държавата членка на сезирания съд или правораздавателен орган.
- 33 Ето защо дело като разглежданото в главното производство — в което страната, завела делото, и ответната страна са с местоживеене в същата държава членка, в която е сезираният съд или правораздавателен орган — не попада в приложното поле на Регламент № 861/2007.
- 34 За изчерпателност трябва да се припомни, че съгласно съображение 8 от Регламент № 861/2007 той е инструмент, който допълва съществуващите възможности в законодателствата на държавите членки, ако предвидените условия за неговото прилагане са изпълнени.
- 35 Следователно процесуалното право, приложимо в държавата членка, в която се провежда производството, продължава да бъде приложимо, ако съответният иск не попада в приложното поле на Регламент № 861/2007. В тази хипотеза съгласно член 4, параграф 3 от този регламент запитващата юрисдикция трябва да информира ищеца за това и ако той не оттегли иска си, да образува производство по иска в съответствие с приложимото национално процесуално право.
- 36 С оглед на гореизложения анализ на втория въпрос следва да се отговори, че член 2, параграф 1 и член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007 трябва да се тълкуват в смисъл, че дело като разглежданото в главното производство — в което страната, завела делото, и ответната страна са с местоживеене или обичайно пребиваване в същата държава членка, в която е сезираният съд или правораздавателен орган — не попада в приложното поле на този регламент.

По съдебните разноси

- 37 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (десети състав) реши:

- 1) Член 3, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 861/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година за създаване на европейска процедура за иски с малък материален интерес, изменен с Регламент (ЕС) № 517/2013 на Съвета от 13 май 2013 г., трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „страни“ включва само страната, завела делото, и ответната страна в главното производство.
- 2) Член 2, параграф 1 и член 3, параграф 1 от Регламент № 861/2007, изменен с Регламент № 517/2013, трябва да се тълкуват в смисъл, че дело като разглежданото в главното производство — в което страната, завела делото, и ответната страна са с местоживееене или обичайно пребиваване в същата държава членка, в която е сезираният съд или правораздавателен орган — не попада в приложното поле на този регламент.

Подписи